ः॥श्रीरामायनमः॥यायास्वकुमुदकंदरणालगौरः॥संरोहरेःकरतलांबररणचंद्रः॥ना
देनयस्यसुरशत्रुविलासिनोनिर्व्योन्नवंतिशिथिलाजघनस्थलीषु॥१॥अपिच॥शोनोःके
दंडनाद्विदिविनवः॥शाक्रस्तनोर्विनाशादज्ञानःसेतुबंधादपिनपरिचितःकैकशी
नंदनेन॥संवादादंगदस्याप्यनिधिगतमतिः॥कारणान्मर्त्यमूर्तेर्न्यायज्ञौजनानांजयति
रघुपतेर्वैष्णवःकोपिनावः२॥खलुकरोतिडहृत्तं नूनंपततिसाधुषु॥दग्धानोहरतसं
तांबंधनस्यान्महोदधेः॥३॥तारायतोवनरराजलक्ष्मीनिहत्यैवालिनमानिनाय॥तीर्णो
र्णवोदाशरथिःसदैवःसुवेलशैलोपवनेक्षखेलत्॥४॥रामःसमंतादवलोक्यलक्ष्मणंप्रति
ववदतिस्मवज्रजलदगंभीरया॥तीर्णोसिविःकवलितेवकपीश्वरस्यसेनार्णवेरिपुतिरस्कृतराज
धानीम्॥यत्योरुशोचितमिहाचरितंमयातद्दैवसत्त्वरुषंमपरंधनुषोथवास्य॥५॥ततो
लक्ष्मणःदेवरामआर्यकोतरजनमनोविलंबिनाकिंदैवेन॥यावल्लंकाटशिखरेभ्रू
कुटीनयाति॥यावन्नकार्मुककशिखामधिरोहतिज्या॥तावन्निशाचरपतेःपरिमान

श्रीरामरक्षास्तोत्रमंत्रस्य बुधकौशिक ऋषिः श्रीसीतारामचंद्रो देवता अनुष्टुप् छंदः सीता शक्तिः हनुमान् कीलकं श्रीरामचंद्रप्रीत्यर्थे रामरक्षास्तोत्रजपे विनियोगः ॥ अथ ध्यानं ॥ १ रामं लक्ष्मणपूर्वजं रघुवरं सीतापतिं सुंदरं काकुत्स्थं करुणार्णवं गुणनिधिं विप्रप्रियं धार्मिकं राजेंद्रं सत्यसंधं दशरथतनयं श्यामलं शांतमूर्तिं वंदे लोकाभिरामं रघुकुलतिलकं राघवं रावणारिं २ रामरक्षां पठेत्प्राज्ञः पापघ्नीं सर्वकामदां शिरो मे राघवः पातु भालं दशरथात्मजः ३ कौसल्येयो दृशौ पातु विश्वामित्रप्रियः श्रुती घ्राणं पातु मखत्राता मुखं सौमित्रिवत्सलः ४ जिह्वां विद्यानिधिः पातु कंठं भरतवंदितः स्कंधौ दिव्यायुधः पातु भुजौ भग्नेशकार्मुकः ५ करौ सीतापतिः पातु हृदयं जामदग्न्यजित् मध्यं पातु खरध्वंसी नाभिं जांबवदाश्रयः ६ सुग्रीवेशः कटी पातु सक्थिनी हनुमत्प्रभुः ऊरू रघूत्तमः पातु रक्षःकुलविनाशकृत् ७ जानुनी सेतुकृत्पातु जंघे दशमुखांतकः पादौ बिभीषणश्रीदः पातु रामोऽखिलं वपुः ८ एतां रामबलोपेतां रक्षां यः सुकृती पठेत् स चिरायुः सुखी पुत्री विजयी विनयी भवेत् ९ पातालभूतलव्योमचारिणश्छद्मचारिणः न द्रष्टुमपि शक्तास्ते रक्षितं रामनामभिः १० रामेति रामभद्रेति रामचंद्रेति वा स्मरन् नरो न लिप्यते पापैर्भुक्तिं मुक्तिं च विंदति ११ जगज्जैत्रैकमंत्रेण रामनाम्नाभिरक्षितं यः कंठे धारयेत्तस्य करस्थाः सर्वसिद्धयः १२ वज्रपंजरनामेदं यो रामकवचं स्मरेत् अव्याहताज्ञः सर्वत्र लभते जयमंगलं १३ आदिष्टवान्यथा स्वप्ने रामरक्षामिमां हरः तथा लिखितवान्प्रातः प्रबुद्धो बुधकौशिकः १४ आरामः कल्पवृक्षाणां विरामः सकलापदां अभिरामस्त्रिलोकानां रामः श्रीमान्स नः प्रभुः १५ तरुणौ रूपसंपन्नौ सुकुमारौ महाबलौ पुंडरीकविशालाक्षौ चीरकृष्णाजिनांबरौ १६ फलमूलाशिनौ दांतौ तापसौ ब्रह्मचारिणौ पुत्रौ दशरथस्यैतौ भ्रातरौ रामलक्ष्मणौ १७ शरण्यौ सर्वसत्त्वानां श्रेष्ठौ सर्वधनुष्मतां रक्षःकुलनिहंतारौ त्रायेतां नो रघूत्तमौ १८ आत्तसज्यधनुषाविषुस्पृशावक्षयाशुगनिषंगसंगिनौ रक्षणाय मम रामलक्ष्मणावग्रतः पथि सदैव गच्छतां १९ संनद्धः कवची खड्गी चापबाणधरो युवा गच्छन्मनोरथोऽस्माकं रामः पातु सलक्ष्मणः २० रामो दाशरथिः शूरो लक्ष्मणानुचरो बली काकुत्स्थः पुरुषः पूर्णः कौसल्येयो रघूत्तमः २१ वेदांतवेद्यो यज्ञेशः पुराणपुरुषोत्तमः जानकीवल्लभः श्रीमानप्रमेयपराक्रमः २२ इत्येतानि जपन्नित्यं मद्भक्तः श्रद्धयान्वितः अश्वमेधाधिकं पुण्यं संप्राप्नोति न संशयः २३ रामं दूर्वादलश्यामं पद्माक्षं पीतवाससं स्तुवंति नामभिर्दिव्यैर्न ते संसारिणो नरः २४ रामं लक्ष्मणपूर्वजं रघुवरं सीतापतिं सुंदरं काकुत्स्थं करुणार्णवं गुणनिधिं विप्रप्रियं धार्मिकं राजेंद्रं सत्यसंधं दशरथतनयं श्यामलं शांतमूर्तिं वंदे लोकाभिरामं रघुकुलतिलकं राघवं रावणारिं २५ श्रीरामचंद्रचरणौ मनसा स्मरामि श्रीरामचंद्रचरणौ वचसा गृणामि श्रीरामचंद्रचरणौ शिरसा नमामि श्रीरामचंद्रचरणौ शरणं प्रपद्ये २६ माता रामो मत्पिता रामचंद्रः स्वामी रामो मत्सखा रामचंद्रः सर्वस्वं मे रामचंद्रो दयालुर्नान्यं जाने नैव जाने न जाने २७ दक्षिणे लक्ष्मणो यस्य वामे तु जनकात्मजा पुरतो मारुतिर्यस्य तं वंदे रघुनंदनं २८ लोकाभिरामं रणरंगधीरं राजीवनेत्रं रघुवंशनाथं कारुण्यरूपं करुणाकरं तं श्रीरामचंद्रं शरणं प्रपद्ये २९ मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेंद्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठं वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शरणं प्रपद्ये ३० कूजंतं रामरामेति मधुरं मधुराक्षरं आरुह्य कविताशाखां वंदे वाल्मीकिकोकिलं ३१ आपदामपहर्तारं दातारं सर्वसंपदां लोकाभिरामं श्रीरामं भूयो भूयो नमाम्यहं ३२ भर्जनं भवबीजानामर्जनं सुखसंपदां तर्जनं यमदूतानां रामरामेति गर्जनं ३३ रामो राजमणिः सदा विजयते रामं रमेशं भजे रामेणाभिहता निशाचरचमूः रामाय तस्मै नमः रामान्नास्ति परायणं परतरं रामस्य दासोऽस्म्यहं रामे चित्तलयः सदा भवतु मे भो राम मामुद्धर ३४ राम रामेति रामेति रमे रामे मनोरमे सहस्रनाम तत्तुल्यं रामनाम वरानने ३५ इति श्रीबुधकौशिकविरचितं श्रीरामरक्षास्तोत्रं संपूर्णं ॥ श्रीसीतारामचंद्रार्पणमस्तु ॥

मेरुर्वैलोक्यमूलविघ्नेषुक्षुब्धेषुदर्पः ॥ ६ ॥ ततः क्रुद्धो दशग्रीवो रथमारुह्य रावणिं अभ्यधावत्तदा हंतुं रामं राजीवलोचनं ॥ ७ ॥ तदा दिव्यं महच्चापं रामायादात्पितामहः ब्रह्मास्त्रं च महाघोरं सर्वशत्रुविनाशनं ॥ ८ ॥ ततो रामो महाबाहुः सज्यं कृत्वा महद्धनुः तूणीरौ शरपूर्णौ द्वौ बद्ध्वा खड्गं च पार्श्वतः ॥ ९ ॥ आरुरोह रथं रामो मातलेर्दिव्यमुत्तमं ततो युद्धं समभवद्रामरावणयोर्महत् ॥ १० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य शिरांसि वै चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ११ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ १२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ १३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ १४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ १५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ १६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ १७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ १८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ १९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ २० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ २१ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ २२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ २३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ २४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ २५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ २६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ २७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ २८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ २९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ३० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ३१ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ३२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ३३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ३४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ३५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ३६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ३७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ३८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ३९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ४० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ४१ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ४२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ४३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ४४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ४५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ४६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ४७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ४८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ४९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ५० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ५१ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ५२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ५३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ५४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ५५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ५६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ५७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ५८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ५९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ६० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ६१ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ६२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ६३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ६४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ६५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ६६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ६७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ६८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ६९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ७० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ७१ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ७२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ७३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ७४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ७५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ७६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ७७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ७८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ७९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ८० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ८१ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ८२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ८३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ८४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ८५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ८६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ८७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ८८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ८९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ९० ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ९१ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ९२ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ९३ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ९४ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ९५ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ९६ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ९७ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ ९८ ॥ ततो रामो महातेजा रावणस्य महद्धनुः चिच्छेद निशितैर्बाणैः सायकैः शत्रुनाशनैः ॥ ९९ ॥ छिन्नेषु तेषु शीर्षेषु रावणो राक्षसाधिपः ननाद सुमहानादं त्रासयन्सर्वपार्थिवान् ॥ १०० ॥

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

तिवदंति॥ सावज्ञमित्थं संपश्यन् कपिवीरवरूथिनीं॥ निजां शोदशकंठोयं दृष्ट्वा
ब्रूते ज्वदिंद्रजा १२ एतस्मिन्नंतरे रावणो विभीषणं प्रतिवदति॥ वत्स विभीषण॥ए
तन्मम बाहुवः सुरपतेर्दोर्दंडकंडूहरा॥ सोहं सर्वजगत्परानवरोलंकेश्वरो रावणः
॥ सेतुंबध्नामि मृणोमि कपिनिःपन्नगा मित्रंकालवृतांजीवद्विरक्तं नदृश्यते किमथ
वा किंवा नवाश्रूयते॥ रे अपिच॥ जेनारातीनकुंभस्थलदलनपटुश्चंद्रहासः सान्निधानः
स्वऽः किंतापसस्य श्रवणविषयतांनप्रयातोमदीय॥ यन्नासोमेघनादप्रभृतिभटशा
स्त्रैर्व्यहृतोवैरिलंकांनन्नूनंसततमतत्प्रचलति हिमतिःप्राप्तकालस्यजंतोः १४ एतस्मि
न्नंतरे मंदोदरी आगता॥ दृष्ट्वा राघवमेकराक्षसबलंस्वछंददावानलं॥ जानकीनिजं
वक्त्रेनस्य परमप्रेमनमाजो कचकांक्षंतीमुक्तात्मपक्षविजयेनगेचक्षुर्धमुक्तरं धर्मिति
तराजपत्नीतामंदोदरीसुंदरी॥ १५॥ अंजलिंबध्वामंदोदरी रावणंविज्ञापयतिदेवत्वं २
बाहुधृतचंद्रहासवरशिरिन्नातजगद्रक्षकः पुत्रशक्रजयीत्यवेत्यरणधीरत्वंबली वा
त्रा जितत्रिजगद्वलावलनादपक्षतादेवया शूराजानकि॥ त्वंकायोरहसीत्थंवोचवनमदं परा

दरीसुंदरी॥ १६॥ रावणःमंदोदरीप्रतिवदति॥ किंतेनीरुनयक्षिणाचरयतेनासौरिपुर्मेमहान्
यस्यायंसमरोद्यतस्यनसुरास्तिष्ठंतिशक्रादयः॥ मदोर्दंडकठोरउद्यतधनुःक्षिप्ताःकृपाण्मा
र्गणाः प्राणांस्तस्यतपस्विनःसतिरंगेनेष्यंतिपन्नगाधुना॥ १७ एकंतावदकृत्यमेतदबलेय
न्मोघंत्वयोक्तंकृता द्वैतीयैकमिदंविमृश्यपरयद्योतसेतदानोर्पिताताद्वितीयैकयैकमिदंचयत
कृपिनटैर्बधोद्यवारानिधिःसेधानंदशकंधरोरचयतिस्मानंदनीमर्पयत॥ १८॥ ततोमं
दोदरी॥ एकःसुग्रीवनत्पःकपिरखिलवनंपातनंचापिदग्ध्वायातस्तत्रीतदानोदशमुखन
वतःकिंकृतंवीरवर्गैःप्राप्तोसौपतेनांतसंकलकपिवरवाहिमुद्वध्योद्भुत्वंसीतांमुचमुं
चेत्यनिशंकथयत्यसौरावणस्य १९ इतैःबाष्पंविसृज्यंतीमंदोदरीनिःक्रांता॥ रावणः
विभीषणंप्रतिवदति॥ वत्सविभीषणः तवापिकिंचिदकृत्यमस्ति॥ विभीषणःदेवलंकेश्वर
विचारयनयनैश्चक्षुषा॥ येमज्जंतिनिमज्जयंतिचपरास्तेप्रस्तराइस्तरावाधावीरतरंतिवा
नरनटान्संतारयंतोपिच॥ नेतेशावगुणानवारिधिगुणानोवानराणांगुणाःश्रीमद्दा
शरथेःप्रतापमहिमासोयंसमुज्जृंभते २० इंद्रियाणिपुराजित्वाजितंत्रिभुवनंत्वया॥

स्मरद्भिरिवनद्धैर्मिंद्भिर्यैस्तंयराजितं २०॥मनुष्यौनमानुष्यौतौवानरास्तेनवानराः वाजिन्
किमपिछिन्नंदेवउदैवमेवते २१ लंकादग्धावनंनयंराक्षसाःप्रलयंगताः॥यत्कृतंरामहत्ते
नसरामोकिंकरिष्यति २२ सुवर्णपुंखासुदृढासुतीक्ष्णाक्तोपमावायुमनःप्रवेगाः॥यावन्नदृष्टं
त्रिशिरांसिबाणैः प्रदीयतांदाशरथायमैथिली॥२४ त्यज्यस्वकोपंकुलकीर्तिनाशनंजस्व
धर्मंकुलकीर्तिवर्द्धनं॥प्रसीदजीयेमसबांधवावयंप्रदीयतांदाशरथायमैथिली २५ रावण
सधोध्वं॥जानामिसीतांजनकस्यकन्यांजानामिरामंरघुनंदनंच॥वधंचजानामिनिजंदशा
स्यास्तथापिसीतांनसमर्पयामि॥२६ इतिवामचरणेनविभीषणंताडयामास॥अथमाल्यवा
नाहप्रतीहारः॥यातिन्यायप्रहतस्यतिर्यंचोपिसाहयताः॥अपथानंचगछंतं सुरदोषिवि
मुंचति॥२७॥ भगवन्देवलंकेश्वरविचारनयंचकुरु॥किमभिहितमनभिहितंकुमार
विभीषणेनरावणः नोमाल्यवान्त्वमपीदृशः माल्यवान्सनयंब्रूहीमास्तेरावणःविभी
षणप्रतिवदतिरेबांधवानासमर्पदिपरिहरमेराजधानीं॥तमेवंतेचरंरामंचाचुःप्रविरूप
प्रकाशयनीतिनेपुणं॥विभीषणनाव्यमनथानवतीतिनिःक्रांतुः॥विभीषणःश्रीराम ३

संनिधौगत्वाब्राह्मिब्राह्मइतिपठित्वाश्रीरामंनमस्कारेणगतः॥श्रीरामेणतत्कृतमेवलंकेश्वरत्वेस्थापिता
॥इतिपठित्वायावच्चंद्रश्चसूर्यश्चयावत्तिष्ठतिमेदनी॥यावद्रामकथालोकेतावद्राज्यंविभीषणे
२७॥ततःप्रविशतिप्रहस्तः॥देवस्वामिन्रामंहतोहमितिब्रुवन्कश्चिद्वानरोद्वारदेशमध्यमास्तेइति
प्रहस्तेनप्रोक्तेसतिरावणः ततःसमरंचयतिसवैरोक्षसारावणमन्त्रयःसमन्वन्॥ततःप्रविश
तिप्रहस्तेनसहअंगदःरावणानवलोक्यकोरावणइतिब्रुते॥रेरेरावणरावणनकतिब्रुवते
तान्वयंशुक्रमशागेकंकिंजकार्त्तवीर्यनपतेर्दोर्दंडपिंडीकृतं॥एकंनत्वंनदोषितान्त्रकव
लदैत्येंद्रदासीवातेरेकंवक्रुमपिमइतित्वंतेषुकोन्योवदत्॥रेराक्षसाःकथयतांक्षसरा
वणरत्नोरत्नरवींद्रजयोरथस्तस्यनष्टं॥त्रैलोक्यदीपनकरास्त्रशिखाकरालयोराम
नामसदहनेनविनायतंगं॥२९॥इतिउर्वतिरावणःसावद्वेलंगन्नोरत्नारवामशकस्त्वंकस्यापि
हृतमरेरेवानरकोनवान्हुमरेत्वत्सेन्यहंताद्वेहतोहंखरखंडनस्यजगतःकोदंडदीक्षा
गुरोःमहोर्दंडकवीरताडनविधौकोवात्रिकृत्याचलंकोमेरुःक्षसरावणोसगणनाकोटिस्तकी
र्तायते॥३०॥अंगदः॥पितर्युपरतेयस्तुनोहृदयेष्टंधुरंतेनवनोपदेष्टव्यास्वस्यवंशं

स्पृहर्वर्जा ३१॥ तथापि नवउ॥ रदयोऽनिष्कृमाधात्र मवतिलोभियक्तिौतस्यरावस्यहतोहंस्व
तस्तस्यचवालिनः ३२॥ तस्यरामस्पृहतोहंयेनमेजनकोहतः वालिनस्तस्पुत्रोहंयद्वीर्यनुनव
स्तव ३३ रूत्वाकरूगतंस्त्वाकपिऊतिलकोवालिनामाबलीयान्॥ श्रोतुः सन्नध्वितीरेरूए
मेवचरितंध्यान संध्यार्चनवा॥ बालैनैकेनयेनाहतइतिपतितोवानरः स्त्रीडयैवत्यक्तोऽपिप्रग
वद्धकमणिसुतपुत्रोसुचत्वंकेरागवं ३४ तत्संदेशहरेणमारुतसुतेनाताडिवारानिधिः क्रिप्रंगोपदवद्वि
ज्ञत्यइवाविशिलंकांपुरीं॥ सीतादर्शिसमन्त्रणेवचनंजिरूकपतेसैन्यं नृत्यव्यधेव्यदाहिचपु
रीरामस्यकिंकथ्यते ३५ श्रवेहिमारावणरामहतबाणायदास्यःखरहषराश्रुचुरूकृष्णात्रिवत्रो
तांनःपास्यतितेकंवघटैःसरंधूः ३६॥ रावणः॥ मृत्फःपादौबिभर्त्तिस्तपतिदिनकरोमंदमंदमंदा
ग्रेप्यष्टौतेलोकपालासमनयचकिंतादरेणुववंडः॥ दृष्ट्वानंचंद्रहासंस्तवतिसुरवधूपनगोना
चगर्नोनिर्जितापसौहाकथमिहनवनेवानरान्निर्जयित्वा ३७ श्रंगदः॥ रेरेरूक्षसवेशधारस
मरेनाराचचक्रांरुतेरामोऽंगपतंगचापयुगलेतेनोशिराडंबरेमन्येशीर्षमिदंत्वदीयमखिलं
नूमंडलेपातितंगृध्रेराजुचितंशिवाविगलितंकाकैःकृतंयास्यसि ३८ रावणः॥ रेश्रावामृगत्वामरु

धर्मज्ञोजनयाकदुकःप्रजापिनमपिनदान्मि॥ ३९ रूंयनः॥ यथोरूवादीहतस्यास्त्रसंवधोम
हीचुजो॥ ४० रूरस्तदायकोपिनकचिद्रूप्यमर्हति ४१ श्रंगदः॥ परस्त्रीपरद्रव्यहरणेनरूक्तता
यासदृगानन॥ दृष्ट्वाहतपरित्राणेसाधोस्तेधर्मज्ञोजता॥ ४२॥ रावणसंगवंगइंद्रमोत्यकरंसह
स्त्रकिरणहारप्रतिहारकंचंद्रछत्रधरसमीरवरुणोसंमार्जयितौयद्यानपचकेपरिनिष्टितंरू
तवहेकिंमरूद्गनेदपसेरहोनरूमनुष्यमात्रवपुषंतंराघवंस्तौतिकि ४३ श्रंगदः॥ रेरावणाहो
नदीनविमतेरामस्यरूकिंमानुषः किंगंगाचनदीगजःसुरगजोपुच्छःश्रवाःकिंहयःकिंरूपाप्ये
वलोरूतंकिमयुगंकामोपिधन्वीचकिंत्रैलोक्यत्रगटप्रतापमहिमाकिंरूहनुमानेकपि ४४ रा
वणः॥ रूकस्त्वंकस्यासिपुत्रःरूपुनरिहरूतः किंनुरूतंचकस्माद्विस्पष्टंविदपानोविजय
मपिचमांमन्यसेत्वंतृणाय॥ श्रंगदः॥ हंहोपौलस्त्यपुत्रस्तवबलमथनस्यागदादंसुवेलात
संप्राप्तोरामहस्तोविसृजडमतेजानकीवाशिरोवा ४५॥ रावणः समरूस्तापसायंगिरि
रूरुहरचरान्वानरान्निर्जयित्वावोछत्यागत्यनेतुंकिलेजनकसुतांमरूद्दीतबलेना
दंदूकरूद्धरेकःखरनखरमुखोत्खातमत्तेभरूंभस्प्रकाशरूमुरूाकलयबल

नरसांस्वादरक्तस्रुवाक्तः ॥४४ किंकार्यंवद राघवस्यनच किंवधः किमंनोनिधिः क्रीडार्थं
कपियोतकैर्वतरत्नेजानात्यसोमांनहि लंकानाकनिकामवैरिवसतिं किंवेत्तिवेत्तेस्वयं
कोलंकाधिपतिर्विभीषणइति श्रख्यातकीर्तिर्भुवि ॥४५॥ बंधुःसेतुर्यदिनज्ञनिधानरसा
वल्मीकाःकिनोवाल्मीकाःकिंतिधरनिभाःकिंक्रियतेपीतैः ॥ दग्धालंकायदविकपि
नासस्वामीवकिंजायेःशौर्य्यार्यंनिजमुज्जयेकिंकृतंरामनाम्ना ॥४६॥ अंगदः ॥ रामो
नामसएवयेनभग्निनासावसानाकिलेखड्गस्तेखरदूषणात्रिशिरसांधौतःशिरश्रो
णितैः ॥ यद्बालांतनितांतबंधवपुषःसंमूर्छितस्यक्रवं घ्राणंदर्पमिवस्वसुर्विलुलितं
रामःकथंविस्मृतः ॥४७॥ रावणः ॥ परिमितमहिमानःसंतिडिंभाःपयोदाश्चवदनचुंबनासेविनोतिसिंधु
नाथाः ॥४७॥ भ्रातामेकुंभकर्णःसकलरिपुगणव्रातसंहारमूर्त्तिः पुत्रोमेमेघनादश्रहसि
तवदनोयेनबंधसुरेंद्रः खड्गेनचंद्रहासोरणमुखचपलोराक्षसामेसहायाः सोद
रेदवशत्रुःत्रिभुवनविजयीरावणोनामराजा ॥४८॥ स्पर्द्धानामकपींद्रहेहयपति ५

यस्यावगाढंतरंस्थेमाणोदग्राकंधरस्यमहतीस्कंधप्रतिष्ठापुरः सद्यःपातितकंवकीकग्राकणा
कीर्णंयदंगास्थलीस्वेनाजिपक्षवेनमटितिश्वास्फोटयत्तद्भ्रुटिः ४९ अंगदः ॥ रेरेरावण
सेतुसेतुमथनश्रख्यातवीर्यंकथंरामंयुद्धमिदेछसीदमखिलंचेत्रयुक्तंत्वया ॥ रामस्त्रिदशत्व
क्ष्मणेनधनुषालंघोऽतातलंघितोतारेणचलंघितोजलनिधिःक्रीडाहतोदंपुरी ॥ ५० रा
वणः ॥ वैर्यंसमंसमेत्यकविनावक्रस्थलीसंयुगेनिर्भयंसुखमवंदतमुमुक्षवेरावे
तस्मादितेः ॥ देवोक्षमहीद्रकंपजनितत्रासांगनालिंगनश्रासानंगहरश्रसादमुदितश्चित्रंसम
स्येरिपुंयन्मांत्वंवदसित्रछलितबलंदेवाकृदंपश्चरात्रेषस्यापथवाहिरल्पकमिपो
नसागदस्यागदः ॥ अन्यथानमरद्विषांबलकथामद्धाकृसारादृतेरामश्चद्विषहस्त्रियाऽ
णेसिद्धिविधत्तेकथं ५२ अंगदः ॥ श्रीरोन्निमदेवीशिवस्वनतेदासन्निधिः प्रबंधपद्मपाद्धे
मरसङ्कलोत्रासमुत्कटःहितंतवमस्त्वंममजनकदोर्दंडविजयेचलत्कीर्त्तिस्तंभस्पृजकम
लबंधोःकुलबंधुः ५३ रावणः ॥ कस्त्वंवालितनूरुहरघुपतेर्दूतःसवाल्लीतिकः कःकोवानर
राघवःसमुचितोतेवालिनोविस्मृतिः ॥ त्वंबध्वाचतुरंबुराशिषुपरिभ्रम्यत्मकर्तृनयः संध्या

मर्चयन्तिस्म निस्त्रपकथंता तस्यांविस्मृतः ५८॥ अंगदः॥ त्वद्दोर्दंडप्रचंडप्रचंडतिदनविद्धो पौलस्त्यबा
कसहस्रछेदक्रीडाप्रवीण स्थिरपरश्रमहागर्वनिर्वापकस्य। हतोहंराघवस्य त्वदपघनघृणावा
सवालोग्रलोमृ पुत्रःसूत्रमसूनोग्रवंगबलयतेनामतश्चांगदोहं ५५ रावणः॥ यद्ग्राकिंजवा
ज्ञतालतरवोरामेणसार्धत्वयाछिन्नंयच्चपुरातनंशिवधनुस्तद्दोर्य्यबुद्दिरयते॥ नासीदेतदना
त्रपथेपुनःकतिकतिप्रांचःपदंचक्रिरेतेषामेवविलंघ्यसाम्प्रशिरसिजागर्तिलंकानटःयद्दो
र्मंडलगादपीडनवशान्निःपंदरक्तछदाःशाकामकुरयंतिशोकरगिरेरद्यापिधाडद्रवाः ५७
रामायणं॥ चित्तेनासखलितेनयस्तदधिकंब्रह्माणमश्रीणयन्। तस्मैकंत्रमथायमानिषु
महांविरायवैरायते ५८॥ वीरोसोकिमुवणतिदशमुखःछिन्नैःशिरोभिःस्वयंयद्दजाथसं
मुखंकोघटयितुंदेवस्यखड्गेन॥ सूत्रार्थीहरेकवसत्रभुजगव्याकर्षणायोद्यतःसावे
गंग्रथमक्रतेमकुटिभिःस्तेत्वांतरेवोरितः ५९ अत्रांतरेप्रविश्यचेतिकारः॥ ६

ब्रह्मन्नध्ययनस्यनैषसमयस्तद्धीबहिस्तीयतांस्वयंजल्पस्यतेजलमतेनैषासनावृत्रिणः स्तो
त्रंसदरनारदस्तुतिकथाजापेरलंडंबरः॥ सीतायद्धकनद्धनग्रकदयःस्वस्थोनलंकेश्वरः ६०॥
अंगदः॥ स्फुर्ज्जद्दिव्यास्त्रचक्रव्यतिकरविगलल्लंकधरेस्तशिरोभिर्देवीरामःकरिष्यत्युचितबलि
मयंनूतसंघातशासी॥ हन्यात्किंनांगदस्त्वांप्रतिपरुषरुषातावकर्दैवमिहंप्रोद्यत्प्रोद्यत्प्रबा
हुंप्रहितबहुंशिरःकंदुकैःक्रीडतेस्म ६१॥ मूर्ध्नामुद्यत्यकृत्वाविरलंगलगलद्रक्तसंशक्त
धाराधौतेयांघ्रिप्रसादोपनतजयरवंप्राप्तमेथ्यामहिम्नाः॥ कैलासोद्धासनेच्छाव्यतिकर
पिशुनोसर्पिसर्व्योधुराणादोष्णांचैषामिदानींफलमिहनगरीरक्षणेयत्प्रयासः। हरसीतां
मुंचनजस्वरामचरणौराज्यंचिरात्भुंजतांदेवःसंवहविभुंजःपरिभवंमायाबलंकापुरी॥
नोचेत्वानरवाहिनीपतिमरुच्चंद्रपेटोतरेस्तत्तन्मुष्टिनिरंगसंगरगतस्तत्फलंलभ्यते
हरा॥ दृष्टःकिंरघुनंदनोनहिपुराकिंवात्वयानस्मृतोरेपकिंनविलंबितोसिनपुनर्मी
र्गेस्खलितोसिकृतः॥ तद्धंकेश्वरमुच्यमानमखिलंश्रुत्वावधंवाजिनःसीतामुपयेयरक्षो
राक्षसकुलंदासत्वमगीकरु ६२ रावणःरामस्त्रीविरहेणहारितवपुस्तच्चित्तयाज

क्ष्मणः सुग्रीवोंगदश्चास्मानेदकलयाग्निर्मरुत्कुलद्रुमाः॥गण्यकस्यविभिषणः संचुरियोः कारुण्यदे
न्याःतिष्ठिः लंकांतंकधियाकपाटनपटुर्वध्योममैकः कपिः६५॥अंगदः॥योयुष्माकमदादहत्पुर
मिदंयोदीदहत्काननंयोक्षंवीरममीमरत्नगेरिटरीयोविनरश्राक्षसैः सोस्माकंकटकेकदा
चिदपिनोवीरेषुसंनाव्यतेहत्वेनयस्तस्तः प्रतिदिनंसन्नेकतेसांप्रतंदृढ॥रावणः॥रामः किं
डानिः किमसौनवेतिपुरतोलंकापतिर्वर्तते जानात्येवविभीषणोस्यनिकटंलंकापतिस्थापितः६७
अंगदः॥लीलयाचापियद्दतंरामेणास्मिन्विभीषणो॥उक्तेनापिनतद्दतंशिरः छेदेनशंसुनाम्रु
वः कृत्वोसंगेशालीलंत्वचिकनकमृगस्योगमाधायशोषं॥बाणंरक्षः कुलघ्नं प्रगुणितमनुजे
नादरातीक्ष्णमद्रणोः कोणेनविक्षमाणस्त्वदनुजवचनेदत्तकर्णोयमास्ते६९॥रावणः-अहोबि
ज्ञानांनवतिपरममेकनमिति॥अतः कृत्वादेशस्त्वपिनपरापकृरणा कृत्यकरणादपि क्रव्या ७

दनौचित्यंकिंचिंत्तदपिविषमाःक्षत्रियरुषः७०॥रावणसरोषंवक्ष्मादायरेतदसरममायतः॥अन्यथाक
थाशेषंकरिष्यामि॥अंगदः॥रेनक्रं चरराजमुंचसहसादेवीमिमांमैथिलीं मिथ्याकिंनिजपोरुषस्य
घटतेत्राग्लत्यमन्यस्यसे॥एनांपश्यतिकिनवानरगणैरुद्दीर्णदोर्विक्रमा सेनावानरनर्तकैरु
द्दनुजैस्तनासुनीमांपुरः॥७१॥रेराक्षसमन्मुखेनश्रीरामदेवइदमाह॥नहयेयःसर्वन्पतिसत
रणंयदवधीत्तजोवामत्स्वबुधिनुजेनृतांकःपरिनवःजितंत्वोकारायहविनिहंदेह
यपतेःपुलस्तियज्ञिकामरुतक्रपणस्तद्यथयति७२॥रेरेराक्षसमास्मशंकरवरन्नांत्यावं
नांकीर्तियरुक्षोमलंतदेवयन्मतिमदात्सीतापहारेदरः॥नोचेद्दिष्टकपालमंडनृतांपा
स्वंडवज्जीर्णकथाहोकितमीश्वरेणवचसात्यर्पितंसांप्रतं॥७३॥रावणः॥आपापडमुखं
मोस्वर्यदशनिनवचनेनराघवेणमहुमाः सुबलस्यनप्यतेत्वद्भुमाजाश्वोथयसि॥अं
गदः॥किमपरमुदारदूरणसमंत्रसिद्धयायेनतीर्त्वाडस्तरमणिवं॥वनद्रुमासुवलस्य
वनकपिभिःक्वचनामशोजातंद्धिदोर्बलमसोयदिसोयंत्वामाविःकरोतिकरवाल
क्रमितमयेवतेतिष्ठदुच्चिरः संततो॥अस्मरंगलिताक्रोडदयदनग्नुवायव

द्यन्नत्वकेवेकमपिस्वयंनगवान्ततस्त्रमाणंशिवः७६॥येहंहर्विकयाग्रहारमनजन्मा
विधिमांछिमाछिधीस्फक्तिपुराःपुरारिपुरतोजकापतेमौलयः॥तेन्नमोयमिताधुनर्नवन
वानाजोक्यमध्रोपरोयाचिष्यंतिश्मेहिनावयमितिश्रुत्वादृहासंव्यधुः७७मूलेपंचततश्च
उष्टयमितिश्राकसंनिवेशःशिरःपुरम्यतमाजजोकनमितरुाब्धोणितेराचितो॥हस्तस्यर
क्षोनमर्धिदशामंमर्धानमाजोकयन्नसंनोरुतसादसेकरसिकःकेनस्तुतोरावणः७८
लंकेत्रसमधीरवीरपंदवीरम्योनरम्योगिरांगायस्मिन्नुक्तिचंद्रहासससक्तान्नमौलीनु
रारेःपुरः॥नीत्यामंदस्त्रीखोदयेविदहनस्तेरेवतत्रुकणंश्राणाद्यैश्चदिदृक्षयातनुतत्त
श्वसानिलेहीपितः७८॥अंगदः॥आस्तामस्तकहोमविक्रमकथापौलस्त्यविस्तारिणी
देहकिंनपातयंतिदहनेवैधव्यनीतास्त्रियःकैलासोद्धरणेनवारवदनश्रोत्रित्वयाविष्णु
तारूणविणयिकिंचकिंचिदपरंयत्पौरुषंस्यादं७९दोर्दंडादितपौत्रनिर्दुरनतयस्मिपुन
स्योमुनिस्तद्भक्तवनमाछिन्यसरक्षनायोसरजाबीजातेकःश्लाघ्यंश्लोक्यंरसाबुधेर्नगुप्त
ग्रासोपिनासीजलंनन्नेजोवडवानलस्यकिमसौलंकापतिःपञ्चने॥८०रेरेराक्षसराजसुंचसह ८

॥ततोग्रहस्तमामंत्र्यश्रवणावाक्यमब्रवीत्॥सीतामायामयीकृत्वासमानित्वानिदर्शया।रावणेनैव
मुक्तस्तुग्रहस्तोपिजगामह।।सीतामायामयीनीत्वासमानीत्वानिदर्शया॥१॥ततःसीतासमायां
निर्भिंद्यशिरोवणंप्रतिजग्मेतिवादृष्ट्वानीरुरावणोसंगमारुदत्तूष्णीततोविस्मयमापन्नोवानरा निशितं
श्चक्रेश्वरंमनसाचिंतयामासकिमिदंअनयाकृतं॥वामुक्तवान्राक्षसेश्वरासाभग्नबोध्यतांततो जोसीव
गदंउवाचेदंदृतोगच्छसुराघवंप्रतत्रगत्वाराघवायकथयस्वेदमाहृतात्॥रावणेनहृतासीवेबला शीवजीवे
तत्रक्षामयानघह॥अयोध्यागच्छनभ्रंतेयत्राप्तंतद्भवतिहि॥सीतयाएवमुक्तसचिंतयामासवानरः॥ श्वः नो
७॥यदित्यंनविमुंचेथीःकथंईदृक्वचनंकथ्यते॥विधुनोतिहिश्रीजदोतिनाश्रमीनीजगतांसरिध दारा
रं॥१॥स्कंचेद्रियंपत्तीतहिनवंप्रभाषते॥राक्षसेनहृतामायाद्दथाकिंचित्पतेमया॥८॥एतस्मिन्नेत
रेसरस्वसीतांमुखेप्रवेश्याकरोत्॥तहिसीताअंगदंवजोक्यमुवाच॥मयातवपरिक्षार्थंईदृक्वा
क्यविकथितं॥तस्मात्वंगच्छनभ्रंतेरामस्याग्रेनिवेदया॥९॥रावणस्याल्पवीर्यस्यकिंवाघातेविजेबि
तासद्यएनंजहिष्यामानयत्वरंघातकः१०॥अस्मिन्नंतरेममप्येकदिवसवत्सरंजाते॥जानं
क्यावचनश्रुत्वारावणेक्रोधमूर्छितः११जानक्यापातयामासन्मूर्छादृष्ट्वानः॥अकस्मेस्मउवाचेदं किं
कृतंपत्न्यरुपिणं१२अदस्॥नमेदोषोत्रवैगजनअस्माबुधिस्मईदृशीईनिरावणोमांमंत्रश्रीमासी
निमानिनि१३तदामायाकृतासद्यःअंगदोवक्तिगतःरामस्यचरितंचत्वरावणेप्रत्यभाषत्१४इति

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

सादेवीमिमांमैथिलींमिथ्याकिंनिजपौरुषस्यघटनाप्रस्तुत्यमन्यस्यसौ। एनांपश्यसिकिंनवानरगणैरु
ह्रीणदोविक्रमांसेनांवानरनर्तुरुत्पुटचुलस्तोत्रयन्तीमांपुरः८२किंराघवस्यदृशकंधरचंद्रहासोवरो
भवत्त्रुवनस्त्रीतिनेदंशरास्ते।।त्वनातियैस्तवशिरांसिपुनश्चरोहंनेष्यंतिमृत्युधिधृर्जटिपर्वणीव
८३।।रावणसकोपःसदृक्षमादायतदपसरमायतोन्यथाकथाशोकरिष्यामिशत्रिनिःक्रांतः।।राम
प्रतिआगतसर्वमिकथयत्।।नामीसाजनकमहीमहेंद्रपुत्रीमिथूनःसपरिकरोनराकेसरःउत्पाट्यस्व
मयष्ठौकितानलंकानिर्जित्यकथांकथंब्रवीमि८४तदनंतरंरावणःसीतांप्रतिदे।वीजानकी
तवाद्यापिवचनेचरस्यानिलाषः।।नचित्रंनोरुत्रिदशावदनस्यामिरचिरात्।।मरामोपिस्थाता
न्युधिपुरतोलक्ष्मणसखा।।गमिष्यतेभावैविपद्मधुनावानरचमू।।तद्विहेदंषष्ठाक्रूरपरवि
लोपाद्वचुनः८४मैथिली।।यदंतरंसिंहशृंगजयोर्वनेयदंतरंवायसवैनतेजयोःयदंतरंस्पंदनिका
समुद्रयोस्तदंतरंराघवरावणस्य८५रावणःसकोपंआमात्यंग्रहस्तमाहूय।।सनस्यतांसपदिराक्षस
वीसेनाकोरामनामउत्तकस्यवनौकसोमी।।जागर्तिचेत्समनुजेनचुचंद्रहासःत्रगमीक्षतामरव
धूमुखचंद्रहासः८६।।स्त्रआरावणमरामंबाजगदेतत्करोम्यहं।।त्रियंयावद्यौलस्त्यपुनर्युधायमं
इरात्८७विभीषणःबालत्वेपिहितासुकेचदुहितामन्मंधनुःशांनवंस्वगोवासगतिःकृतामनुगुप्तेगुवाति
यामैथिलीं।।त्मक्षावानिरतःऋतःकपिपतिःसुग्रीव एवकृतःपौलस्त्यानिहतस्तयेनचयुधिनकेश्चरो